

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Екологічна політика

Шифр та назва спеціальності

101 – Екологія

Інститут

ННІ Механічної інженерії і транспорту

Освітня програма

Інженерна екологія

Кафедра

Хімічна техніка та промислова екологія (154)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Вибіркова

Семестр

2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Філенко Олеся Миколаївна

Olesia.Filenko@khp.edu.ua

Кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри хімічної техніки та промислової екології НТУ «ХПІ».

Досвід роботи – 21 років. Автор та співавтор понад 50 наукових та навчально-методичних праць.

Провідний лектор з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка», «Ландшафтна екологія», «Екологічний контроль та аудит, управління екологічними ризиками», «Екологічний менеджмент», «Екоінновації в створенні нових технологій»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на формування у студентів знань із системного розуміння процесів, які спостерігаються ними у природі, сучасному виробництві і суспільстві та вивчення принципів формування екологічної політики на різних рівнях: міжнародному, державному, регіональному та рівні організації. Формування системного мислення досягається шляхом аналізу причин і механізмів розвитку екологічних проблем глобального, національного та локального рівня. Досягнення мети курсу ґрунтується на засвоєнні зв'язків у системі «людина – сучасне виробництво – біосфера».

Мета та цілі дисципліни

Освоєння системного розуміння екологічної політики; дати основні поняття про стан та принципи формування екологічної політики на міжнародному рівні та в провідних державах; детальне вивчення формування української екологічної політики та механізмів її реалізації; ознайомлення з принципами формування екологічної політики підприємств, організацій, установ

Формат занять

Лекції, практичні роботи, розрахункове завдання, консультації. Підсумковий контроль - залік

Компетентності

Здатність до використання теоретичних знань щодо становлення, розвитку та сучасного стану екологічної політики в Україні, її перспективних напрямів та інструментів, міжнародних та вітчизняних нормативно-правових актів та інструментів екологічного менеджменту у процесі розробки екологічної політики на різних рівнях.

Результати навчання

Вміти користуватися методологічними, нормативно-правовими та методичними засадами стратегічної екологічної політики, особливостями її практичної реалізації в Україні та інших країнах, застосовувати еколого-правові норми, уміти застосовувати методики організації, впровадження екологічної політики та вдосконалення системи знань в контексті превентивних природоохоронних заходів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції –32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Володіння компетентностями та результатами навчання, які передбачені стандартом вищої освіти зі спеціальності 101 «Екологія» першого бакалаврського рівня, а також загальних знань з природничих наук

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій.

На практичних заняттях використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові методи навчання та акцентується увага на вирішенні реальних екологічних проблем, пов'язаних з екологічною політикою.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Природно-ресурсний потенціал України.

Поняття природно-ресурсного потенціалу. Класифікація природних ресурсів. Мінеральні ресурси та їхня структура. Земельні ресурси та їхнє значення. Водні ресурси та їх використання. Лісові ресурси та їх значення. Екологічний потенціал України. Загальне поняття про екологічний потенціал. Характеристика екологічного потенціалу України. Першопричини екологічних проблем України.

Тема 2. Основні засади державної екологічної політики України

Міжнародна інтеграція України у галузі охорони довкілля. Мета, принципи, цілі та завдання національної екологічної політики. Стратегічні цілі та завдання. Етапи реалізації державної екологічної політики. Моніторинг та оцінка виконання. Очікувані результати. Інструменти реалізації національної екологічної політики. Моніторинг та природоохоронний контроль. Інтегрований дозвіл. Фінансові та економічні інструменти. Екологічний облік та електронне екологічне урядування. Екологічні сертифікація та маркування, екологічне управління, екологічний аудит. Правове регулювання. Державне регулювання використання природних ресурсів. Екологічні комунікації. Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка. Основні поняття, мета, принципи, процедура проведення та суб'єкти стратегічної екологічної оцінки (СЕО) і їх повноваження.

Тема 3. Екологічна політика і право ЄС.

Основні засади екологічної політики і права ЄС. Джерела екологічного права ЄС. Принципи екологічної політики ЄС. Програми дій із навколишнього середовища. Горизонтальне екологічне законодавство ЄС.

Тема 4. Політика ЄС у сфері охорони атмосферного повітря

Тема 5. Політика Європейського Союзу щодо охорони вод.

Законодавче регулювання водних відносин в ЄС. Правова охорона підземних вод від забруднення. Вимоги законодавства щодо якості питної води. Вимоги законодавства щодо якості води для купання. Управління ризиками затоплення.

Очистка міських стічних вод.

Тема 6. Політика ЄС у сфері поводження з відходами

Тема 7. Політика ЄС у сфері збереження та охорони біологічного різноманіття

Тема 8. Політика ЄС у сфері охорони земель

Політика і право ЄС з питань, що стосуються захисту земель. Контроль за антропогенним впливом на ґрунти. Тематична стратегія захисту ґрунтів.

Тема 9. Європейська політика у сфері продовольчої безпеки

Тема 10. Відповідальність за шкоду, нанесену навколишньому природному середовищу

Теми практичних занять

Тема 1. Економічне стимулювання раціонального природокористування.

Тема 2. Економічний ефект від скорочення захворюваності населення внаслідок запобігання забрудненню навколишнього середовища.

Тема 3. Формування політики корпоративного екологічного менеджменту.

Тема 4. Розрахунок ризику (додаткового ризику захворювання внаслідок забруднення канцерогенною чи неканцерогенною речовиною, допустимої концентрації забруднюючої речовини необхідної для запобігання негайних ефектів її впливу на людину і т.д.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді розрахункового завдання з презентацією. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу .

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Ладиченко В.В. Екологічна політика і право ЄС: Навчальний посібник / В.В. Ладиченко, І.В. Гиренко, Л.О. Головка, В.А. Вітів. – К.: Видавничий центр НУБіП України. – 2019. – 363 с.

<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/ead800f4-e35a-445d-bb1b-efe23439b54c/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

2. Сапко О. Ю. Стратегія екологічної політики України: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2023. 88 с.

<http://eprints.library.odeku.edu.ua/11210/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%A1%D0%95%D0%9F%D0%A3%D0%A1%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%BE%D0%9E.%D0%AE..pdf>

https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/819/SEO_ready.pdf

3. Сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/natsionalna-ekologichna-polityka/>

Додаткова література

1. “Відбудова України буде найбільшим внеском у підтримку глобального миру – промова Президента на Міжнародній конференції з питань відновлення України в Лугано”, 4 липня, 2022..

<https://www.president.gov.ua/news/vidbudova-ukrayini-bude-najbilshim-vneskom-u-pidtrimku-globa-76261>

2. ЗАКОН УКРАЇНИ Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

3. Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, Land degradation, Sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems [P.R. Shukla, J.Skea, E. Calvo Buendia, V. Masson-Delmotte, H. -O. Portner, D.C. Roberts, P. Zhai, R. Slade, S. Connors, R.van Diemen, M. Ferrat, E. Haughey, S. Luz, S. Neogi, M. Pathak, J. Petzold, J. Portugal Pereira, P. Vyas, E.Huntley, K. Kissick, M. Belkacemi, J. Malley]. IPCC, 2019. 896 pages. <https://www.ipcc.ch/srccl/>

4. Sustainable development report 2022. From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond. Jeffrey Sachs, Guillaume Lafortune, Christian Kroll, Grayson Fuller and Finn Woelm 2022. Cambridg. 494 pages.

<https://www.sustainabledevelopmentreport/reports/sustainable-development-report-2022/>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються за результатами поточного оцінювання. Залік :практичні роботи 20%, розрахункове завдання 20%, дві контрольні роботи по 30%.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

31.08.2024 р.

Завідувач кафедри
Олексій ШЕСТОПАЛОВ

31.08. 2024 р.

Гарант ОП
Євгенія МАНОЙЛО